

Capitolul 12 - ASPECTE PRIVIND INDUSTRIA TECH ȘI INOVAȚIA ÎN CONTEXTUL ECONOMIEI DIGITALE

Chapter 12 - ASPECTS OF TECH INDUSTRY AND INNOVATION IN THE CONTEXT OF DIGITAL ECONOMY

Galina BĂDICU¹
Svetlana MIHAILA²
Anatol GRAUR³

Abstract

The tech and innovation industry has a strategic importance for the economy of the Republic of Moldova and can change the way the Republic of Moldova is perceived globally in the era of digital transformation. The most effective mechanism for implementing innovations, according to the experience of economically developed countries, is represented by the infrastructure of IT ecosystems, such as the Moldova Innovation Technology Park, which focuses efforts and creativity on the area of innovations. This study proposes to research the evolution of the tech industry and innovation in the Republic of Moldova in quantitative, qualitative terms, opportunities, the constraints of the challenges encountered in the activity.

Keywords: tech industry, innovation, digital economy, economic development, Moldova Innovation Technology Park

JEL: 030, M40, L96, L86, L81

Introducere

Actualmente, economia globală se află într-o nouă eră a transformării digitale în plină expansiune, devenind o forță-cheie pentru remodelarea structurii economice globale. Utilizarea pe scară largă a tehnologiei digitale promovează transformarea economiei tradiționale către digitalizare și inteligență, care schimbă fundamental mediul și activitățile economice. Conceptul de economie digitală a fost propus pentru prima dată de Tapscott (1995) (MITP, 2021) și a dezvoltat noi concepte înrudite, cum ar fi rețelele și comerțul electronic. Economia digitală are avantaje în capacitatea de inovare tehnologică, integrare industrială și de extindere a pieței [6] și joacă, de asemenea, un rol important în promovarea dezvoltării economice. Economia digitală este din ce în ce mai recunoscută ca o preocupare importantă la nivel mondial. O mare parte din literatura actuală despre economia digitală acordă o atenție deosebită creșterii economice (Li & Wan, 2022).

Studiile anterioare au susținut că economia digitală poate influența dezvoltarea economică dintr-o perspectivă multidimensională care include nivelurile macro, mezo și micro (Hosan&all, 2022). Astfel, cercetările privind inovarea ar trebui să țină seama de faptul că economia digitală a dus nu numai la apariția de noi tipuri de inovare, ci și la schimbări majore în proiectarea și difuzarea inovației și în modul în care consumatorii pot fi implicați prin inovare și noi tehnologii. Inovația nu se manifestă doar în ceea ce cumpără și utilizează consumatorii, ci și în modul în care entitățile creează, furnizează și își asumă valoare în moduri noi. Astfel, cercetările existente privind inovarea s-au concentrat pe două dintre cele mai proeminente roluri ale sale. Pentru consumatori, oferă o potențială soluție de problemă care îndeplinește o nevoie existentă sau chiar creează o nouă

¹ Conf. univ., dr., Academia de Studii Economice a Moldovei, Departamentul “Contabilitate, Audit și Analiză Economică”, mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, badicu.galina@ase.md

² Conf. univ., dr., Academia de Studii Economice a Moldovei, Departamentul “Contabilitate, Audit și Analiză Economică”, mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,svetlana.mihaila@ase.md

³ Conf. univ., dr., Academia de Studii Economice a Moldovei, Departamentul “Contabilitate, Audit și Analiză Economică”, mun. Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61,anatol.graur@ase.md

nevoie pe care consumatorii nu o articulaseră încă (de exemplu, smartphone-urile). Pentru entități, inovația a fost văzută în primul rând ca un motor de creștere a cererii. Acest lucru se datorează în mare parte faptului că cercetarea s-a concentrat pe inovația încorporată în produsele și serviciile pe care entitățile le oferă consumatorilor (Tapscott, 1995).

Unii autori, consideră că economia digitală îmbunătășește pozitiv transformarea digitală a entității, iar transformarea digitală a entității are un efect pozitiv semnificativ asupra inovației entității. Astfel, transformarea digitală a entității mediază parțial relația dintre economia digitală și inovarea entității. În plus, eficiența entității moderează în mod semnificativ pozitiv efectele directe și indirecte ale economiei digitale asupra inovației entității (MITP, 2022).

Conform Agendei de Dezvoltare Durabilă până în 2030 (Cojocaru & Bădicu, 2022), inovațiile sunt încurajate pentru promovarea creșterii economice durabile, creșterea productivității și extinderea locurilor de muncă decente. Cel de-al nouălea obiectiv este axat pe fortificarea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale, încurajarea inovațiilor, creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare.

În vederea dezvoltării inovaționale, proprietatea intelectuală reprezintă un catalizator și are rolul esențial de a proteja cunoștințele împotriva înstrăinării și folosirii ilegale, oferind astfel stimulente inovatorilor pentru a genera noi idei și concepte, pentru a le implementa în beneficiul societății. Sistemul de proprietate intelectuală motivează entitățile să investească în cercetare și dezvoltare, facilitează transferul de cunoștințe de la laborator spre piață, oferă protecție pe piața mondială.

Totodată, utilizarea tehnologiei informației și a Internetului are o importanță crucială pentru procesul inovațional, deoarece contribuie la dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere și asigură accesul cetățenilor la cele mai noi informații științifice. Prin urmare, acestea asigură răspândirea foarte ieftină și eficientă a informației despre inovațiile deja existente și permite firmelor să copieze, să adapteze și să îmbunătășească aceste inovații pentru propriile necesități. Totodată, Internetul are un impact enorm asupra educării consumatorilor, aceștia devenind în timp mai informați sau chiar creatori de inovații.

A devenit incontestabil faptul că cercetarea și inovația reprezintă motorul creșterii economice și generatorul de soluții pentru depășirea provocărilor cu care se confruntă societatea, în contextul dezvoltării cercetării și inovării, bazată pe tehnologia informației, în anul 2018, a avut loc lansarea platformei Moldova Innovation Technology Park (MITP). În calitate de pilon principal al industriei de tech și inovație din țară, actualmente, MITP reprezintă o comunitate de peste 1.340 de companii rezidente, cu 18.700 de angajați, iar 89% din veniturile MITP provin din servicii furnizate în afara Republicii Moldova.

Problema captării valorii pentru inovatorii din economia digitală implică unele provocări contabile diferite de cele din economia industrială: recunoașterea, evaluarea, calcularea costului etc. (Ding, 2020, Gong & Yang, 2019). Este inevitabil nevoie de înțelegerea dinamicii platformelor și ecosistemelor IT.

Moldova Innovation Technology Park

Industria de tech și inovație a devenit în ultimii ani o prioritate pentru Guvernul Republicii Moldova, beneficiind de politici publice și inițiative legislative favorabile optimizării infrastructurii de comunicații și dezvoltării ecosistemului de afaceri IT. Unul dintre proiectele cheie care vizează stimularea creșterii sectorului IT este lansarea, în 2018, a Moldova IT Park - un parc tehnologic virtual, cu avantaje fiscale pentru „rezidenți”. Odată cu aprobată Strategiei de

dezvoltare, Administrația parcului IT a desfășurat și strategia de branding și comunicare, care a rezultat în rebranding-ul din Moldova IT Park în Moldova Innovation Technology Park, având drept viziune transformarea Republicii Moldova într-o destinație de top pentru servicii și produse din zona tech și inovație.

Conform legislației naționale, poate dovedi rezident al Moldova Innovation Technology Park „orice persoană juridică sau fizică, înregistrată în Republica Moldova în calitate de subiect al activității de întreprinzător, care este inclusă în Registrul de evidență a rezidenților parcului și care practică, drept activitate principală, una sau mai multe din activitățile prevăzute în Legea nr. 77/2016, în baza unui contract încheiat cu Administrația parcului. Ca activitate principală se consideră activitatea care generează 70% sau mai mult din venitul din vânzări al rezidentului parcului” (UN, 2015, art. 2).

Persoana înregistrată în calitate de rezident al Moldova Innovation Technology Park încheie cu Administrația acestuia un contract privind desfășurarea activității în parc și este introdusă în Registrul de evidență a rezidenților parcului la data semnării contractului. Contractul se încheie pe o perioadă de cel puțin 4 ani. Termenul contractului nu poate depăși termenul de funcționare a parcului. În contract se indică: genurile de activitate practice, drepturile și obligațiile rezidentului parcului și ale Administrației parcului, quantumul cotizației obligatorii, tipurile rapoartelor pe care le prezintă rezidentul parcului Administrației acestuia, răspunderea părților în caz de încălcare a prevederilor contractuale, alte clauze negociate de părți (UN, 2015, art. 7).

Unul din obiectivele de bază ale parcurilor pentru tehnologia informației este *dezvoltarea cercetării, inovării și producției în domeniul tehnologiei informației*. Rațiunea promovării unei politici în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării constă în nevoia de a crește eficacitatea și a reducere costurile proceselor de producție, concomitent cu consolidarea competitivității economiei naționale. Totodată, prin cercetare și dezvoltare economia se dezvoltă și se creează noi locuri de muncă, iar prin inovarea tehnologiei se pot combate și/sau diminua probleme sociale precum sărăcia, degradarea mediului înconjurător etc.

Consemnăm că în doar 5 ani de la înființare, în MITP sunt peste 1.300 de rezidenți, dintre care peste 200 sunt entități cu capital străin originar din peste 40 de țări. Eforturile MITP constau în crearea condițiilor pentru inovații, observate de investitorii, care doresc să promoveze un mediu favorabil, să aibă grijă și să se dezvolte, în primul rând. Astfel, în anul 2021 rezidenții MITP au efectuat investiții de 404 milioane în activitatea lor, atingând cifra cumulativă de 643 milioane lei în perioada 2018-2021. Prin urmare, numărul angajaților în MITP constituie 75% din domeniul IT. Din momentul lansării parcului IT au fost peste 800 entități create noi care s-au alăturat MITP, contribuind la crearea locurilor de muncă și majorând contribuția rezidenților la bugetul public. Creșterea numărului de rezidenți și a vânzărilor generate de aceștia în cadrul MITP a contribuit la majorarea substanțială a impozitelor și taxelor achitare la Bugetul Public Național. Conform datelor prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, în 2021 contribuția rezidenților MITP la Bugetul Public Național a constituit 735 milioane lei, dintre care 535 milioane lei aferente impozitului unic și 200 milioane lei aferente altor impozite și taxe. Valoarea impozitelor și taxelor achitare de rezidenții Parcului IT a crescut cu 36% sau 196 milioane lei în anul 2021 față de anul 2020.

După cum s-a menționat mai sus, activitatea principală în calitate de rezident al Moldova Innovation Technology Park se consideră activitatea care generează 70% sau mai mult din venitul din vânzări al rezidentului parcului [9, art. 2]. Pentru determinarea faptului dacă rezidentul parcului pentru tehnologia informației desfășoară activitate principală, care generează 70% sau mai mult

din veniturile din vânzări, se calculează următorul indicator în conformitate cu art. 8 din Legea nr.77/2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației (1.1):

$$Ve n i t u l o \& t i n u f r i i n v a n s a r e a p r o d u s e i - o r , s e r v i c i i l o r , l u c r a r i l o r p e n n i s e \in p a r c \\ Ve?itULff>ffi2 \in-rpjestratdeTPEidffnt \quad (1.1)$$

Mărimea ambilor indicatori se determină lunar, cu total cumulativ de la începutul anului calendaristic respectiv, dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anii calendaristici precedenți, sau de la aplicarea regimului special de impozitare, dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anul calendaristic curent (Cojocaru & Bădicu, 2022). Nu se consideră încălcare a prevederilor art. 368, alin.(2) neîndeplinirea indicatorului ce ține de activitatea principală pe parcursul a cel mult oricărora 2 luni calendaristice ale anului calendaristic în curs, cu condiția asigurării indicatorului de 70% calculat total pentru anul respectiv, dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anii calendaristici precedenți, sau pentru perioada de aplicare a regimului special de impozitare, dacă statutul de rezident al parcului a fost dobândit în anul calendaristic curent (Cojocaru & Bădicu, 2022, alin. 3).

Investigațiile ne-au permis să constatăm activitățile principale desfășurate în MITP conform CAEM rev.2. Astfel, plecând de la structura nomenclatorului CAEM, producerea de software și servicii IT reprezintă un rezultat agregat al sub-sectoarele componente ale macrosectoarelor, constituind rezultatul cumulat al următoarelor coduri.

Tabelul 1. Genurile de activitate eligibile în MITP

Cod	Gen de activitate	Cod	Gen de activitate
62.01	Software la comandă	58.21	Editarea a jocurilor de calculator
63.11	Prelucrarea de date, administrarea paginilor web și activitățile conexe	85.59	Alte forme de învățământ, limitate la instruirea în domeniul calculatoarelor
62.02	Consultanță în domeniul IT	74.10	Activități de design specializat
62.03	Management al mijloacelor de calcul	72.19	Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie, limitată
62.09	Alte servicii în domeniul IT	72.11	Cercetare-dezvoltare în biotehnologie, limitată
58.29	Editarea a altor produse software	26.11	Fabricarea componentelor electronice (module), limitată
63.12	Activități ale portalurilor web	59.12	Activități de post-producție cinematografică, video și de programe de televiziune

Sursa: elaborat de autori în baza CAEM [10]

în acest context, menționăm că rezidenții MITP sunt obligați să prezinte informația privind generarea celor 70% sau mai mult din veniturile din vânzări în Anexa la Declarația cu privire la impozitul unic.

Spre exemplu, o entitate - rezident al parcului MITP a obținut în luna august a.c. venituri din vânzări în sumă de 160.000 MDL, din care 150.000 MDL venit din vânzarea serviciilor, lucrărilor permise în parc. Prin urmare, indicatorii ce țin de determinarea ponderii activității desfășurate în parc de către rezidenții parcului, în conformitate cu art. 8 din Legea cu privire la parcurile pentru tehnologia informației, se va prezenta astfel:

Tabelul 2. Anexă la Declarația cu privire la impozitul unic

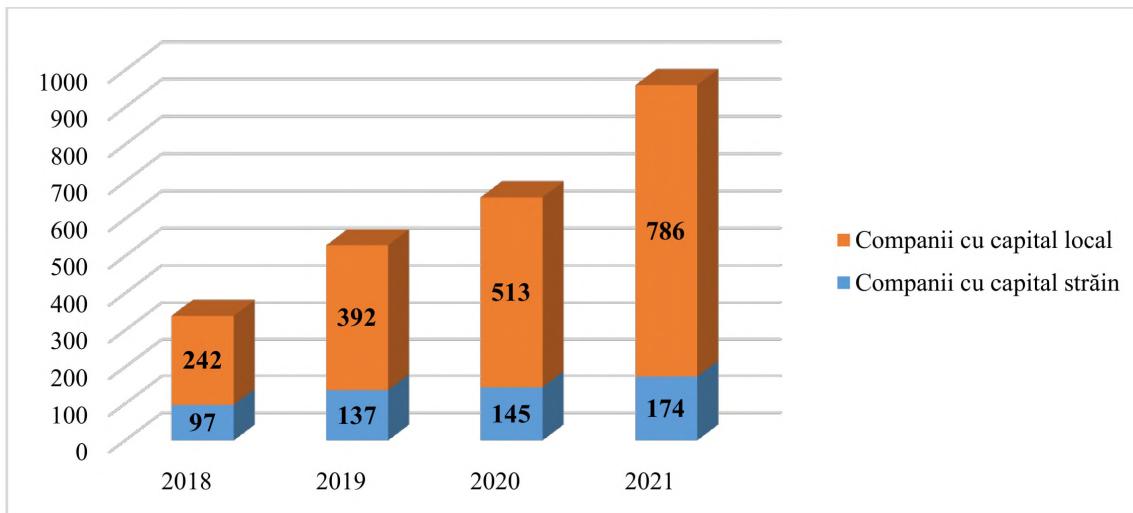
Nr. crt.	Indicatori	Lunar, perioada fiscală raportată	De la începutul anului calendaristic sau de la aplicarea regimului special de impozitare
1	2	3	4
1.	Venituri din vânzări total, inclusiv:	160 000	720 000
2.	Venituri din vânzarea serviciilor, lucrărilor permise în parc în conformitate cu art. 8 din Legea cu privire la parcurile pentru tehnologia informației	150 000	710 000
3.	Ponderea activității desfășurate în MITP (%) (rd. 2rd. 1 x 100)	93,75	98,61

Sursa: Elaborat de autori

Conform informațiilor prezentate, entitatea a respectat prevederile Legii cu privire la parcurile pentru tehnologia informației generând în luna august a.c. un venit eligibil de 93,75%.

Evoluția numărului rezidenților Moldova Innovation Technology Park

Conform ultimelor statistici, la 31 decembrie 2021, Moldova Innovation Technology Park număra 960 rezidenți activi, dintre care 786 companii cu capital local și 174 companii cu capital străin. Din cele 960 de entități rezidente, 94,17% reprezintă entități micro și mici, care au generat 43,87% din totalul veniturilor Moldova Innovation Technology Park și au asigurat 42,97% din volumul total al exporturilor eligibile realizat de rezidenții MITP în anul 2021. Totodată, aceste entități au contribuit la volumul vânzărilor locale cu 53,88% din total.

Figura 1. Evoluția numărului rezidenților MITP, 2018-2021

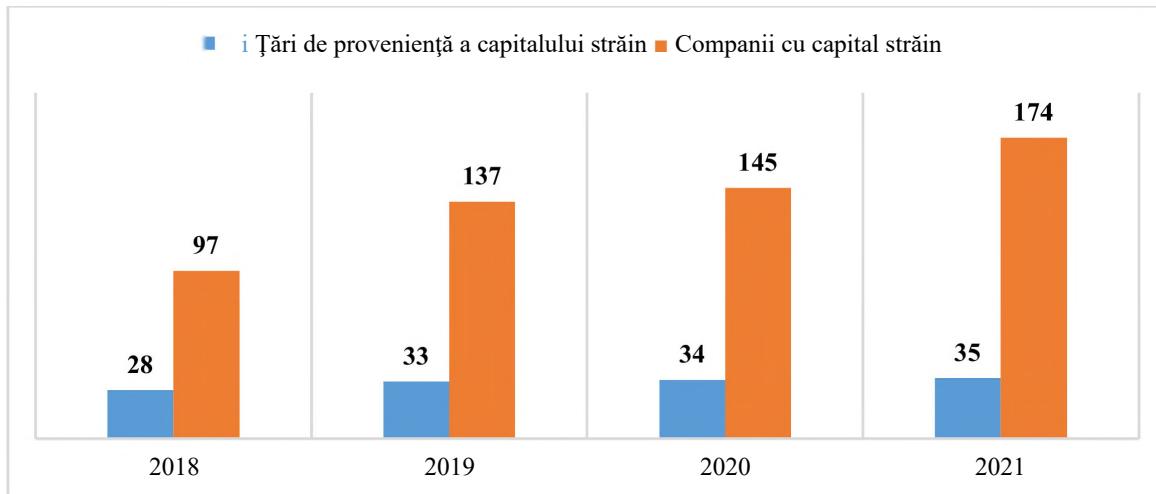
Sursa: elaborat în baza rapoartelor anuale [11], [12]

Datele din figura 1, relevă că numărul rezidenților a crescut cu 302 companii, reprezentând o creștere cu 46% în anul 2021 comparativ cu anul 2020. Este de remarcat că aceasta este cea mai mare creștere înregistrată de la lansarea MITP (+187 rezidenți în 2019 vs. 2018 și +133 rezidenți în 2020 vs. 2019). Este de remarcat că numărul companiilor cu capital local în cadrul Parcului crește cu o viteză mai mare decât numărul companiilor cu capital străin, reprezentând 82% din numărul total a rezidenților (sau 786 companii) la finele anului 2021 comparativ cu 78%

înregistrate la finele 2020 (sau 513 companii). Numărul companiilor cu capital străin reprezintă 18% (sau 174 companii) la finele anului 2021.

În continuare, se prezintă dinamica numărului rezidenților cu capital străin și a țărilor de proveniență a acestuia în perioada 2018-2021.

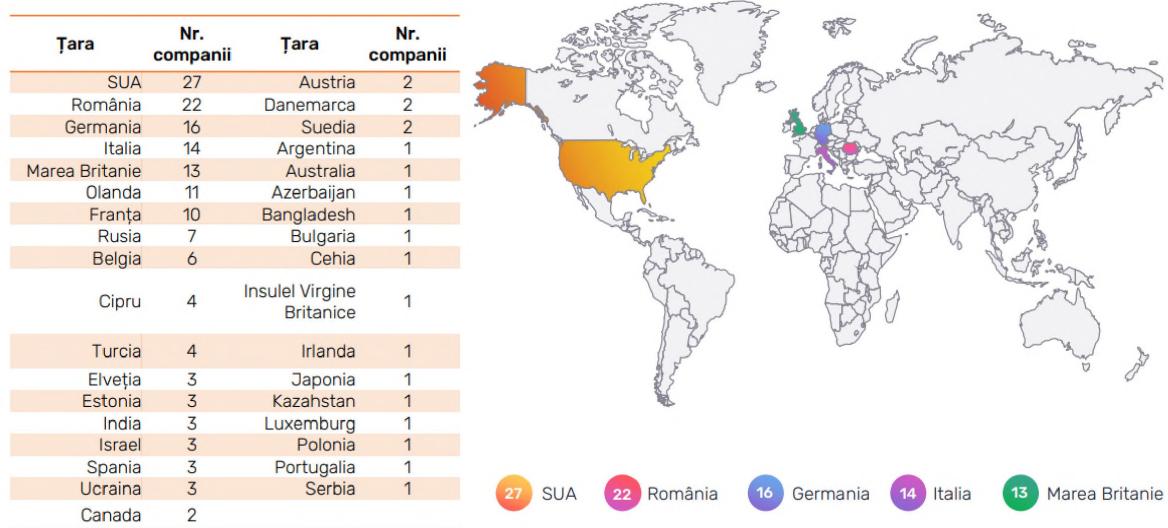
Figura 2. Evoluția numărului rezidenților prin prisma co-raportului evoluției numărului de angajați și originea capitalului social

Sursa: elaborat în baza rapoartelor anuale [11], [12]

Din datele prezentate, putem remarcă că numărul rezidenților cu capital străin este în creștere și constituie 174 de rezidenți din 35 de țări, fapt prezentat detaliat în figura 3.

Figura 3. Geografia rezidenților cu capital străin

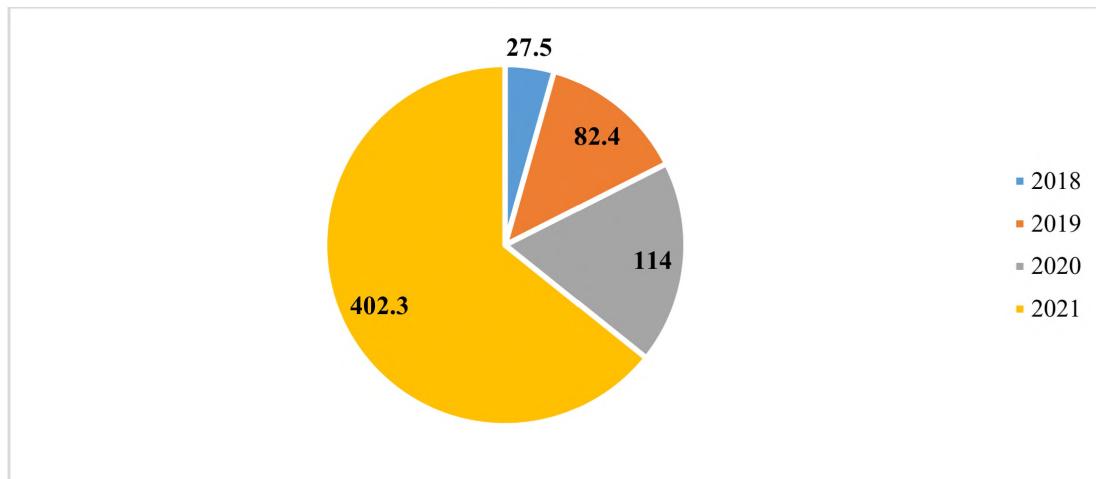
Sursa: Raport anual privind activitatea MITP 2021 [12]

Cea mai mare pondere din totalul rezidenților străini îi revine SUA cu 27 de companii (16%), României cu 22 de companii (13%) și Germaniei cu 16 companii (9%), fapt prezentat în figura 2.3. Numărul țărilor investitoare a crescut cu 25% în anul 2021 față de anul 2018 (+7 țări).

Investițiile în activitatea rezidenților Moldova Innovation Technology Park

În anul 2021, rezidenții MITP au efectuat investiții de 404 milioane în activitatea lor, atingând cifra cumulativă de 643 milioane lei în perioada 2018-2021. Volumul investițiilor în anul 2020 a atins valoarea de 116,8 milioane lei înregistrând o creștere cu 25 milioane lei sau 27% comparativ cu anul 2019. Raportul între volumul investițiilor realizate de companiile cu capital străin și cele cu capital local a constituit 3:1 în anul 2018 și 2:1 în 2019 în favoarea companiilor cu capital social străin. În anul 2020 suma investițiilor realizate de companiile cu capital local a depășit volumul înregistrat de companiile cu capital străin cu 78%.

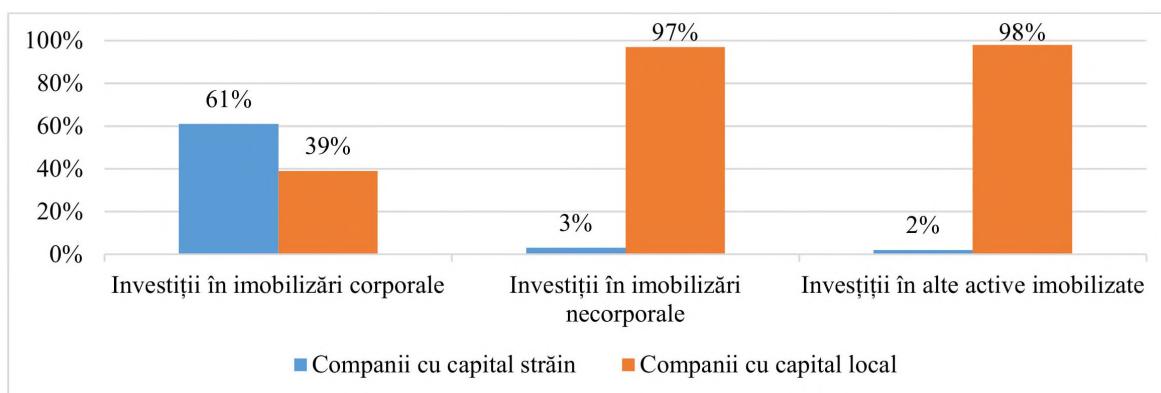
Figura 4. Dinamica investițiilor în active imobilizate, 2018-2021 (milioane MDL)

Sursa: elaborat în baza rapoartelor anuale [11], [12]

În proporție de 99,6% se fac investiții în active imobilizate, care au înregistrat o creștere semnificativă a volumului investițiilor în active imobilizate cu 289 milioane lei, reprezentând +253% față de anul precedent. Anual, rezidenții investesc în immobilizări corporale, necorporale și alte active imobilizate. Prezentăm în continuare, evoluția investițiilor în active imobilizate potrivit capitalului social al companiilor rezidente în anul 2021.

Figura 5. Ponderea investițiilor în activele imobilizate potrivit capitalului social al companiilor rezidente, 2021

Sursa: elaborat în baza rapoartelor anuale [11], [12]

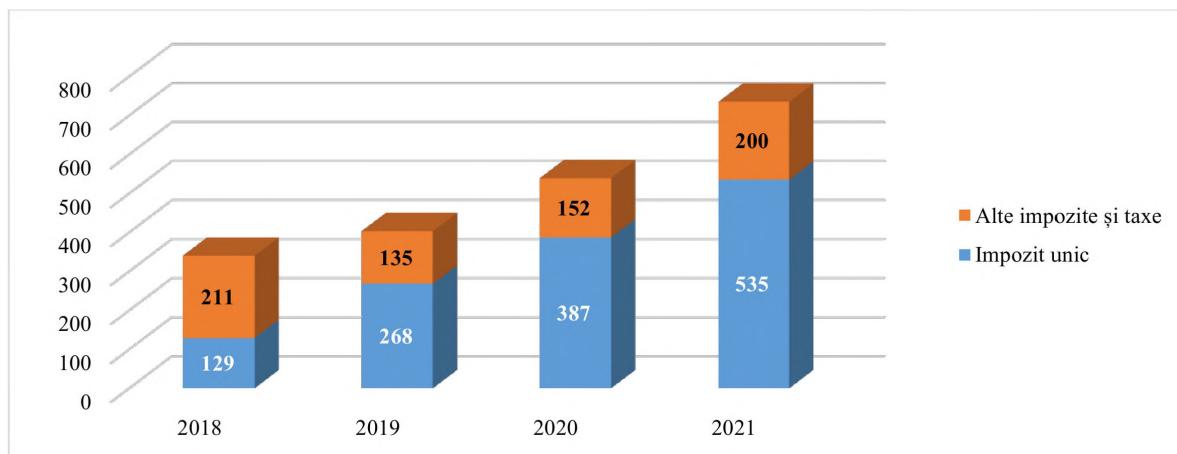
Volumul investițiilor realizate de companiile cu capital local (84%) este de 5 ori mai mare decât cel al companiilor cu capital social străin (16%). Companiile cu capital străin fac

preponderent investiții în imobilizări corporale (61%), iar cele cu capital local - în imobilizări necorporale și alte active imobilizate (98%).

Contribuția rezidenților MITP la Bugetul Public Național

Cresterea numărului de rezidenți și a vânzărilor generate de aceștia în cadrul MITP contribuie la majorarea substanțială a impozitelor și taxelor achitare la Bugetul Public Național. Conform datelor prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, în 2021 contribuția rezidenților MITP la Bugetul Public Național a constituit 735 milioane lei, dintre care 535 milioane lei aferente impozitului unic și 200 milioane lei aferente altor impozite și taxe.

Figura 6. Contribuția rezidenților la Bugetul Public Național, 2018-2021 (milioane MDL)

Sursa: elaborat în baza rapoartelor anuale [11], [12]

Facilitatea fiscală de care beneficiază rezidenții MITP este unică în lume, oferind cel mai optim nivel de taxare din Europa Centrală și de Est. Având un singur impozit în mărime de 7% din venitul din vânzări, care înllocuiește toate plățile fiscale datorate de companie și angajați, compania rezidentă este scutită de impozit pe profit, orice impozit salarial datorat de angajat și angajator, taxe locale, imobiliare și rutiere. Menținerea cotei impozitului unic de 7% și a componentei acesta este garantată de către stat până la 1 ianuarie 2026.

Valoarea impozitelor și taxelor achitate de rezidenții Parcului a crescut cu 36% sau 196 milioane lei în anul 2021 față de anul 2020, fiind de 2.2 ori mai mare comparativ cu anul 2018. Valoarea încasărilor generate de impozitul unic s-a majorat cu 38% sau 148 milioane lei în 2021 față de anul 2020 și a crescut cu 4 ori comparativ cu primul an de operare a Parcului. În total, pe parcursul anilor 2018-2021 rezidenții Parcului au contribuit la BPN cu impozite și taxe în valoare de 2 miliarde lei.

Concluzii

Potrivit prevederilor legale, calitatea de rezident al parcului MITP poate fi dobândită de orice persoană juridică sau fizică care este înregistrată în Republica Moldova ca subiect al activității de întreprinzător și care desfășoară/intenționează să desfășoare drept activitate principală unul sau mai multe genuri de activitate prevăzute de art. 8 din Legea 77/2016. Totodată, nu poate dobândi calitatea de rezident al parcului IT persoana care se află în proces de insolvență sau lichidare și/sau restructurare ca rezultat al insolvenței, sau a cărui activitate de întreprinzător

este suspendată, sau care este obiectul unei proceduri legale pentru declararea acesteia în una dintre aceste situații.

O condiție esențială pentru menținerea statutului de rezident al parcului IT și, implicit, aplicarea regimului fiscal special prevăzut, este desfășurarea activităților principale prevăzute la art. 8 al Legii 77/2016 într-o proporție generatoare de 70% sau mai mult din veniturile din vânzări ale rezidentului.

Moldova Innovation Technology Park operează în regim virtual, fapt ce permite flexibilitate de acțiune și conlucrarea integrată dintre rezidenții Parcului, orientată către realizarea beneficiilor individuale și de grup. Administrația Moldova Innovation Technology Park activează în mod rezilient, centrat pe Strategia sa de dezvoltare, elaborată pentru perioada 2021-2025 [12].

Bibliografie

- Cojocam, V., Bădicu, G. (2022). Aspecte privind recunoașterea și evaluarea produselor IT. In International scientific conference on accounting (Vol. 11, p. 158-166). <https://doi.org/10.5281/zenodo.7063716>
- Cojocam, V., Bădicu, G. (2022). Particularities of the activity of it resident residents and their influence on accounting, in *Provocările contabilității în vizuirea tinerilor cercetători* (p. 28-39). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6700100>
- Ding, Z. F. (2020). Research on the mechanism of digital economy driving high-quality economic development: A theoretical analysis framework. *Mod. Econ. Res*, 1, 85-92.
- Gong, X. Y., & Wang, H. F. (2019). Research on the Development and Effects of Contemporary Digital Economy. *E-Government*, 8, 51-62.
- Hosan, S., Karmaker, S. C., Rahman, M., Chapman, A. J., Saha, B. B. (2022). Dynamic links among the demographic dividend, digitalization, energy intensity and sustainable economic growth: Empirical evidence from emerging economies. *Journal of Cleaner Production*, Volume 330, 1. <http://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.129858>
- Jing, W. J., & Sun, B. W. (2019). Digital economy promotes high-quality economic development: A theoretical analysis framework. *Economist*, 2, 66-73.
- Rui Li, Jing Rao, Liangyong Wan. (2022). The digital economy, enterprise digital transformation, and enterprise innovation. *Managerial and decision economics*, Volume 43, Issue 7, 2875-2886. <https://doi.org/10.1002/mde.3569>
- Tapscott, D. (1995). Digital economy. Promise and peril in the age of networked intelligence. McGraw-Hill.
- ***, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030. [online]. Disponibil: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>
- ***, Codul Fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997, (Titlul X), cu modificările ulterioare. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138569&lang=ro#
- ***, Lege Nr. 77 din 21-04-2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației, [online]. Disponibil la: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_idM=22877&lang=ro#
- ***, National Bureau of Statistics, <https://statistica.gov.md/en>
- ***, Raport anual 2020. https://mitp.md/p/public/files/5_Raport_anual_2020.pdf
- ***, Raport anual privind activitatea MITP 2021. https://mitp.md/p/public/files/4_Raport_anual_2021.pdf